

Kortárs kiállítás a Textilmúzeumban

Ráhangelva

Vajk Éva

iparművész-textilrestaurátor, Podmaniczky-díjas

2012. január 18-án nyílt meg B. Csernyánszky Katalin textilművész „Ráhangelva” c. kiállítása a budapesti Textilmúzeumban. A kiállítás megnyitóján elhangzottak szerint mutatjuk be a kiállítást.

***

B. Csernyánszky Katalin negyedik önálló kiállítása az első a 2012. évben, és egyben a Textilmúzeum Alapítvány által szervezett utolsó bemutató a Textilmúzeumban. Az idén negyvenéves fennállását ünneplő intézményt 1992-óta működtető alapítvány kuratóriumát – kiemelve Ecker Károlyné elnök fáradhatatlan, elismerést érdemlő munkáját – köszönet illeti azért, hogy a múzeum ügye mellett tűzön-vízen át kitartott és kezdeményezte a biztosabb jövőt jelentő területi önkormányzathoz való tartozást.

A III. kerület polgármesterének, dr. Bús Balázs úrnak kultúra iránti elkötelezettségét mutatja, hogy a múzeum átvétele a felajánlást követően villámgyorsan lezajlott. Ipartörténeti múzeumunk január 1-jétől filiáléként az Óbudai Múzeumhoz tartozik.

Népešy Noémi szakmai vezető és kiváló muzeológus stábjja a garancia arra, hogy az intézmény eredeti küldetését megőrizve, de egyben megújulva fog működni, szervesen beágyazódva a kerület kulturális fejlesztési terveibe.

Ráhangelva

Ráhangelva – a kiállítás címéhez híven a kiállított anyag hangulatébresztő, hangulatkeltő mozzanatait szeretném csupán felvillantani. B. Csernyánszky Katalin felfelé ívelő pályaképe sokrétűségéről, színes gazdagságáról már ismert. Textilművészként számos csoportos kiállításon nyilvánult már meg, bel- és külföldön egyaránt. Éppoly otthonos a nagyméretű és a miniatűr tárgyak létrehozásában, mint az anyagok változatos

használatában – legyenek azok bármilyenek.

Jelképrendszere egyedi, de ugyanakkor egyetemes. Művei olykor három dimenzióba csapnak át virtuális vagy valóságos értelemben.

B. Csernyánszky Katalin résztvevője volt a Textilmúzeumban rendezett „A Gőz mégis marad” című kortárs kiállításnak.

A *Múlt köde* című munkája kapcsán a 2004-ben megjelent kiállítási katalógusban ezeket a gondolatokat írta le:

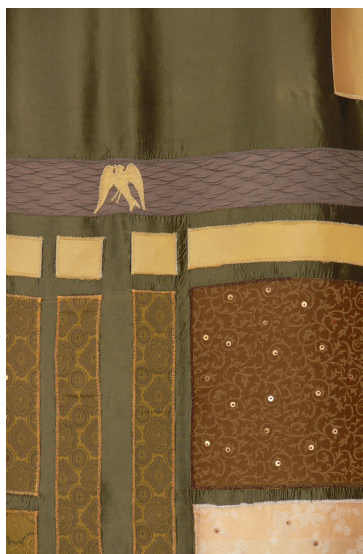
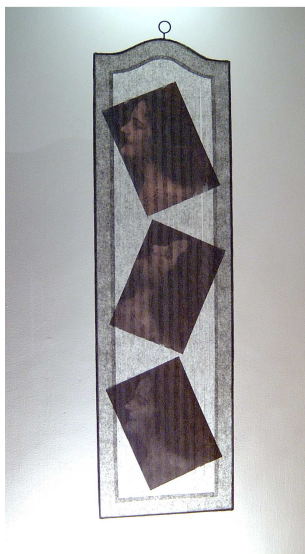
„*Múlt köde*”: a letűnt korok technikájának megidézése nem történhet az adott kor technikáját kitaláló és alkalmazó ember megidézése nélkül. A kiállítás alapján átvitt értelemben próbáltam megfogalmazni egy személyes emlékemet, a kor stílusát felelevenítve. A képek homályából („gőzből”) fokozatosan elővillanó fiatal nő portréját idézik.

Hang-hangol-hangulat. Érezzük át e szavak hatását, hangolódjunk a művész szándéka szerint, engedjük, hogy műveivel felhangoljon bennünket, figyeljünk az általa közvetített hangokra-hangulatokra, neszekre, s hogy ezek a hangok úgy hassanak ránk, ahogy ő játékaival egybehangzóvá teszi művészetét.

Ha külön figyelmet szentelnénk alkotásai beszédes címeinek, neveinek, amelyek összehangolják munkássága fontosabb állomásait, élete történetét is kirajzolhatnánk, feltárhatnánk személyisége mélyrétegeit.

Emlékezet, Vágyakozás, Virradat, Bizalom stb. – optimista kicsengésű, vagy egy másik csoportba sorolható, szakralitást vagy profaneitást sugalló művek; *Óvó angyal, Kéz-madár, Paradicsom kapuja* stb. a címeik.

Műveinek alapja és kiindulópontja a textília, de bátran használ ettől eltérő tárgyakot is. Kompozíciói a legtöbb esetben a háromszög mágiájára épülnek, és abból építkeznek, ami a legegyszerűbb mértani szimbólumok egyike. Ebből azonban nem következik

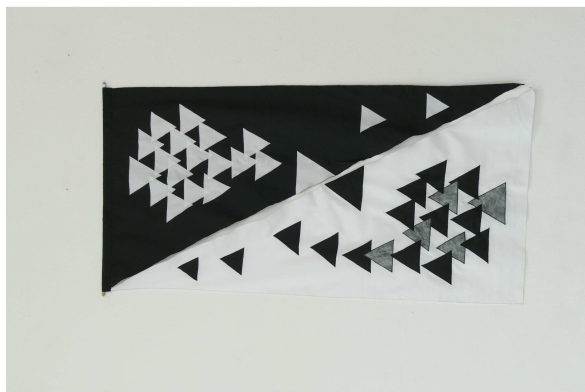

az, hogy minden háromszögnek feltétlenül szimbolikus jelentést kell hordoznia. A háromszög az ellentétek feloldásának jelképe. Két ellentétes erő harmóniában kapcsolódik össze a harmadik pontban. Háromszög alakú kőlapokból kirakott kövezet került elő egy kőkori lelőhelyen, a Kr. e. 7. évezredből, de még ennél is korábbiak a csontleleteken talált háromszög alakú bekarcolások. A fiatalabb kultúrákban nem ritka a kerámiaedények díszítményeként alkalmazott háromszög forma. Az egyenlő oldalú háromszög a hármas egységet jelképezi.

A csúcsával felfelé mutató háromszög (tűz és levegő elemek) jelképezi a belső fényt. Az ég felé szálló erők, az anyagi világból kiváló szellemi minőség, a felfelé (Isten felé) törő lélek szimbóluma. A háromszög csúccsal felfelé jelenti még a kitörést, a szabadságot, a kreativitást, a férfiaságot, az égbe való emelkedést, a testet-a lelket-a szellemet és a Szentháromságot. A hármas egység a spiritualitásban az Atya, a Fiú és a Szentlélek összetartását ábrázolja.

A csúcsával lefelé álló háromszög (víz és föld elemek) az anyagba való törekvés, a fentről lefelé áramló energiák, illetve Isten anyagi létet bevilágító fényének a jelképe. A háromszög csúccsal lefelé jelenti a nőiességet, a befogadást, az anyagba való törekvést.

Két egymásba tolt háromszögből zárt duális rendszer jön létre (hexagram). Az ördögűző vagy ráolvasási

szertartásoknál a mágikus körbe sok esetben még háromszöget is rajzolnak. A háromszög alakú görög delta (Δ) betű a kozmikus születés szimbóluma.

A *Paradicsom kapuja* című zászló szimbólumrendszerében is megjelenik a háromszög.

B. Csernyánszky Katalin azt kívánja kifejezni, hogy be szeretne lépni ide, a minden veszélytől mentes kertbe. Az emberiség őskorában ez bűn-

telen lakóhely, maga a paradicsom volt. Kezével meg akarja érinteni a már elveszett édent. Az univerzum középpontja, mind a hívők és nem hívőknek részére. Két oldalt meseszerű a kétszer hetes osztás. A reménység és a föld színeinek megjelenítésével.

A zászló alsó és középső részén egy székesegyház kapujának síkbeli ábrázolását fedezhetjük fel, amely utalás arra, hogy a középkorban az Utolsó ítélet ábrázolása sokszor a paradicsomba való belépést is jelentette. Lorenzo Ghiberti híres domborművekkel díszített kapujára emlékeztet a zászló kompozíciója, amelynek Porta del Paradiso elnevezése Michelangelótól származik. B. Csernyánszky Katalin alkotásnál a szintén tíz részre tagolt ószövetségi jeleneteket a különböző anyagok eltérő faktúrája, rasztere és gazdag rusztikája érzékelteti. A centrumban lebegő stilizált paradicsommadár a könnyedség és az isteni közelség szimbóluma.

Lépjünk be a kapun és hangolódjunk rá!